Breadcrumb

1. Αρχική
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 22/12/2023 Ενημερώθηκε: 22/12/2023

Χρήση ηλεκτρονικών μέσων για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής

Προβολή σε μορφή PDF

Σκοπός του νέου Νόμου με αριθ. 5073/2023 είναι μεταξύ άλλων η αύξηση της φορολογητέας ύλης που μέχρι πρότινος διέφευγε με διάφορους τρόπους. Στο πλαίσιο αυτό, τροποποιήθηκαν κάποιες διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4987/2022) για την διεύρυνση των ηλεκτρονικών τρόπων πληρωμής.

Συγκεκριμένα, για τις παρακάτω συναλλαγές η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής και γενικά η χρήση ηλεκτρονικών μέσων καθίσταται πλέον υποχρεωτική:

- Αγοραπωλησία ακινήτου: η καταβολή του τιμήματος από τον αγοραστή προς τον πωλητή πρέπει να γίνεται αποκλειστικά με τραπεζικά μέσα. Μάλιστα, στο συμβολαιογραφικό έγγραφο αναφέρεται ρητά η προκαταβολική, μερική ή ολική εξόφληση του τιμήματος τραπεζικά. Συμβόλαιο, το οποίο δεν αναφέρει την εξόφληση με κάποιον από τους παραπάνω τρόπους, είναι αυτοδικαίως άκυρο και δεν μπορεί να μεταγραφεί στα βιβλία του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου/Κτηματολογικού Γραφείου.

Το ερώτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι εάν δεν τηρηθεί η παραπάνω προϋπόθεση τότε η εν λόγω δικαιοπραξία καθίσταται εν γένει άκυρη, δηλαδή σα να μην έγινε?

Αν κρίνουμε από την παρόμοια διάταξη του άρθρου 8 παρ. 16 του Ν. 1882/1990, η οποία ορίζει ότι «*συμφωνητικά που καταρτίζονται μεταξύ επιτηδευματιών ή τρίτων για οποιανδήποτε συναλλαγή θεωρούνται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από της ημερομηνίας καταρτίσεως και υπογραφής από την αρμόδια ΔΟΥ, άλλως είναι ανίσχυρα και δεν έχουν κανένα έννομο αποτέλεσμα*», έχει παγίως κριθεί, τόσο από τον ΑΠ όσο και από το ΣτΕ, ότι η ως άνω θεσπιζόμενη δυσμενής συνέπεια ισχύει μόνον έναντι της φορολογικής Αρχής, χωρίς η ακυρότητα να επεκτείνεται μεταξύ των συμβαλλομένων (ΑΠ 735, 761, 1698/2001, 90/2005, 1405/2008, 80/2010, ΣτΕ 280/2009, 4326/2014,1679/2017). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αν και η εν λόγω δικαιοπραξία πιθανόν να μην θεωρείται ως μη γενομένη, δεν θα μπορεί παρ’ όλα αυτά να μεταγραφεί στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο/Κτηματολογικό Γραφείο και άρα δεν θα επέρχεται το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της πράξης μεταγραφής για τον αγοραστή.

- Καθολική εφαρμογή ηλεκτρονικών βιβλίων (myDATA) για όλα τα νομικά πρόσωπα: πλέον τα δηλούμενα έσοδα δεν μπορεί να υπολείπονται των εσόδων που έχουν διαβιβαστεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ. Με τον τρόπο αυτό λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού του ΦΠΑ και του φόρου εισοδήματος, η αξία των φορολογητέων πράξεων και εσόδων που προκύπτει από τα ηλεκτρονικά διαβιβαζόμενα παραστατικά στην ΑΑΔΕ. Το ερώτημα που δημιουργείται είναι τί θα γίνει στην περίπτωση που δηλωθούν παραπάνω έσοδα από αυτά που έχουν διαβιβαστεί. Επίσης, δεν διευκρινίζεται είναι το εάν θα επιβληθεί κάποιο διαδικαστικό πρόστιμο λόγω της μη διαβίβασης των επιπλέον εσόδων στο myDATA.

Ομοίως, λαμβάνονται υπόψη μόνο όσα τιμολόγια εξόδων που έχουν διαβιβαστεί ηλεκτρονικά στην ψηφιακή πλατφόρμα της ΑΑΔΕ (myDATA). Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης των παραπάνω στοιχείων, επιβάλλεται στην επιχείρηση πρόστιμο ανάλογα με το είδος της παράβασης. Αυτό όμως που παρατηρείται με την ρύθμιση αυτή είναι ότι οι αντισυμβαλλόμενοι των προσώπων που εκπίπτουν τα έξοδα έχουν την ευθύνη για την διαβίβαση των παραστατικών και όχι το πρόσωπο που εκπίπτει το έξοδο. Επομένως, παρατηρείται εν προκειμένω το παράδοξο το πρόστιμο να επιβάλλεται όχι σε αυτόν που έχει ευθύνη να διαβιβάσει το παραστατικό εξόδου αλλά στον φορολογούμενο που θα το εκπέσει και δεν φέρει τέτοια υποχρέωση.

Τέλος, το ερώτημα που δημιουργείται είναι εάν η επιχείρηση μπορεί να εκπέσει λιγότερα έξοδα από αυτά που έχουν διαβιβαστεί στο πλαίσιο αναγνώρισης των λογιστικών διαφορών – μη εκπιπτόμενων εξόδων.

- Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών (πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, γραφεία ταχυδρομικών επιταγών, ιδρύματα πληρωμών): τα παραπάνω πρόσωπα είναι υπόχρεα σε τήρηση λεπτομερών αρχείων πληρωτών και δικαιούχων και διασυνοριακών πληρωμών σε τριμηνιαία βάση για τις υπηρεσίες που τα παραπάνω πρόσωπα παρέχουν και αφορούν σε παραδόσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό οι αρμόδιες αρχές τις ΑΑΔΕ θα μπορούν να διενεργούν ελέγχους για τις παροχές υπηρεσιών και τις παραδόσεις αγαθών που έχουν λάβει χώρα σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της ΕΕ για σκοπούς ΦΠΑ.

- Εξόφληση φορολογικών στοιχείων αξίας μεγαλύτερης των 500€: εάν φορολογικό στοιχείο εξοφληθεί με μετρητά από ιδιώτη για παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών τότε επιβάλλεται πρόστιμο διπλάσιο της αξίας του τιμολογίου. Αυτό που δεν γίνεται σαφές είναι εάν το εν λόγω πρόστιμο θα επιβάλλεται μόνο σε βάρος της επιχείρησης που εκδίδει το τιμολόγιο ή και σε βάρος του ιδιώτη, λήπτη του τιμολογίου, που το λαμβάνει και το εξοφληθεί.

Συμπερασματικά, τα προαναφερθέντα μέτρα σε συνδυασμό με τη διασύνδεση ΦΗΜ και POS, συνιστούν ένα πλέγμα αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής μέσω του περιορισμού της χρήσης μετρητών. Η διευρυμένη εμπλοκή του τραπεζικού συστήματος και των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος στη συνήθη συναλλακτική δραστηριότητα διασφαλίζει τον ευκολότερο εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών για ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή. Σε αυτή την κατεύθυνση συμβάλλουν οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου που εφαρμόζονται από τη Φορολογική Διοίκηση και αξιοποιούν στοιχεία τραπεζικών κινήσεων για να εντοπίσουν αδικαιολόγητες προσαυξήσεις της περιουσίας των φορολογουμένων.

Heading
Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

Δείτε όλο τον Οδηγό